

— in takoj se najdejo ljudje, ki bodo videli v ti absolutni praznoti dalekosežne simbole. Ako kdo hoče danes na pesniškem polju „prodreti“, tukaj ima najboljši recept za uspeh: „Sleparstvo in mazaštvo na vsak način, in čim malopridnejše mazaštvo, tem boljše; zapomni si, mladenič, da nikoli ne boš imeniten pesnik, ako se ne naučiš narečja gostilnic in kretanja pijancev...“ Žalostne besede, a resnično označujejo velik del novejšega „leposlovja“!

Zikmund Winter: **Staré listy**. Historické novelly a studie. V Praze. Nakladatel I. Otto. 1902. (Salonní bibliotéky č. 106.) — Za pisatelja, ki bo pisal zgodovino češke književnosti iz druge polovice 19. stoletja, bode Z. Winter eden izmed najbolj zanimivih književnikov. Uvedel je v češko slovstvo svojo posebno, individualno pisavo in zlasti je zanimiv zavoljo tega, ker se v njegovi duši dozdej bojujeta kulturni zgodovinar in povestničar. Ta boj traja že dolgo in še ni končan. Včasih zmaga povestničar, včasih pa zgodovinar. A zmaga ni nikoli popolna. V Winterjevih povestih bogato kulturno-zgodovinsko gradivo udušuje prav čisto novelistično snov, in v njegovih znanstvenih delih zopet moti večkrat vednostno resnost beletrističen odstavek ali šaljiva opazka. To nasprotje opazujemo nekoliko tudi še v novi knjigi Winterjevi. Zlasti prva slika v zbirki „Krátký jeho svět“ je že lepa povest. Pisatelj v nji podaja odlomek iz staročeškega življenja, preprosto žaloigro, pri kateri ljubosumnost in gnev žaljenega soproga zahtevata kot žrtev življenja čisto nedolžnega človeka; ta je hotel ženo svojega bližnjega odvrniti od gnusnega greha. Druga povest „Proti pánům“ je izdelana neenakomerno. Izprva je pisatelj preobširen, h koncu pa malobeseden. Razen teh dveh povesti so tu še tri kulturno-zgodovinske študije. Knjiga ima vse prednosti Winterjevih spisov: zdrav, malo okoren ali iskren humor, individualno pisavo in precej arhaizmov.

K. V. Rais: **Na lepším**. Podhorský obraz. V Praze 1902. Nakladelství Fr. Šimáčka. Cena K 5.60. — Vsebina nove Raisove knjige je kratka. Kočar Voral si s svojo pridnostjo pridela toliko premoženja, da si more kupiti večje po-

sestvo. Kot velik posestnik začne posnemati šege, navade ter tudi razvade svojih bogatih sosedov. Akotudi je „na lepším“ (na boljšem), vendar ni zadovoljen, zlasti ne s svojo preprosto zakonsko ženo. Vsled tega krene malo na stransko pot, toda zopet se vrne. Boj, katerega bojuje njegova duša, ko se mu srce odvrača od zakonske žene in se naklanja k drugi, je mojstrsko orisan, z živahnostjo, katere smo vajeni od Bourgetovega peresa. Knjiga ima 540 strani, a prepričan sem, da jo vsak čitatelj prečita v eni sapi, četudi vsebina ni bogve kako zanimiva in mikavna. Rais je tako srečen, da se mu ni treba preveč truditi, da bi napisal umetniško delo. Njemu se tvarina nekako sama ponuja, in ni mu je treba šele iskati v potu obraza; v njegovih delih vladata milina in sreča neprisiljenosti. Delo „Na lepším“ je sicer zelo mično, a vendar ne dosega cene Raisovih prejšnjih del: „Zapadlí vlastenci“ in „Západ“.

Fr. Štingl.

Iz drugih književnosti.

Slavische Chrestomathie mit Glossaren. Von dr. Erich Berneker. Strassburg. Verlag K. Trübner. 80. IX, 484. — V tej knjigi je urednik, profesor na nemškem vseučilišču v Pragi, hotel podati nemškim dijakom-slavistom pripomoček, s katerim morejo dobiti pregled čez zgodovinski razvoj slovanskih jezikov in njih sedanje etnografsko razširjenje. Zato je sprejel v knjigo ne le zglede iz živih literarnih slovanskih narečij, ampak tudi iz onih, ki so že izumrla: iz staroslovenskega in polabskega. Tu najdemo „Brižinske spomenike“ in Prešernovo „Zdravilo ljubezni“. Ta „Cvetnik“ podaja seveda bolj znanstveni zgodovinsko-jezikoslovni vpogled v slavistiko, kakor pa celoten pojem o sedanjem visokem razvoju slovanskih literatur. Zgledom iz vsakega jezika je dodal urednik slovarček dotičnih besedi. S tem je dijakom jako olajšal učenje, ker jim ni treba iskati besed po velikih in večinoma jako dragih slovarjih. Večina tekstov ima tudi naglase, kar je velike važnosti za dijake. Vsekako je ta knjiga jako praktična in se bo najbrže tudi pridno rabila.

S. V.

